

Üniversite Öğrencisi Tenisçilerde Empatik Eğilim ve İletişim Becerisi

T. Osman MUTLU*, H. Evren ŞENTÜRK*, Ercan ZORBA*

*Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu / TURKEY
omutlu1907@hotmail.com, halilevrensenturk@gmail.com, ercaanzorba1907@hotmail.com

Özet

İletişim ve empati becerisi, özellikle bireysel sporlarda rakibi anlama ve strateji geliştirebilme noktasında büyük önem taşımaktadır. Tenis sporcularının da bu özellikleri taşıması ve müsabakalarda kullanabilmesi beklenir. Bu çalışmada Üniversitelerarası Süper Lig ve 1. Lig Tenis müsabakalarına katılan üniversite öğrencilerinin algıladıkları iletişim becerisi ve empatik eğilim düzeyinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Çalışma, toplam 115 (68 erkek, 47 kadın) öğrenci-sporcu ile gerçekleştirilmiştir. Veriler, Kişisel Bilgi Formu, İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği (Korkut, 1996) ve Empatik Eğilim Ölçeği (Dökmen, 1988) ile elde edilmiştir. Ölçeklerin güvenilirliklerini ortaya koymak amacıyla yapılan güvenilirlik testleri sonucunda iletişim becerisi ölçeğinin Cronbach alfa değeri 0,784, empatik eğilim ölçeğinin Cronbach alfa değeri ise 0,816 olarak bulunmuştur. Buna göre ölçeklerin güvenilirliklerinin yüksek olduğu söylenebilir. Elde edilen bulgulara, bağımsız örneklem t-testi, tek yönlü varyans ve korelasyon analizleri yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda, öğrenci-sporcuların iletişim becerileri ve empatik eğilimlerinde cinsiyet, yaş ve bölümlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Sonuç olarak, öğrenci-sporcuların algıladıkları iletişim becerisi puan ortalamalarının yüksek, empatik eğilim puan ortalamalarının ise düşük düzeyde olduğu belirlenmiş, bu iki becerinin birbirleriyle olumlu bir ilişkide oldukları saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: Tenis, öğrenci, empati, iletişim

Empathic Tendency of University Students in Tennis and Communication Skills

Abstract

Communication and empathy are an important dimension of tennis player and these skills should be developed in students and young tennis player. In this study, we aimed to determine the communication skills and empathic tendency of student tennis players. Data were collected with 115 student tennis players who participated in university sport games championships. In this study, three instruments were used: Personal Knowledge Form, Communication Skills Assessing Scale (Korkut, 1996), and Empathic Tendency Scale (Dökmen, 1988). In order to demonstrate the reliability of the scales to test the reliability of communication skills as a result of the scale, Cronbach's alpha value of 0.784, the Cronbach alpha coefficient of empathic tendency scale was found to be 0.816. Accordingly, it can be said that the high reliability of the scales. The data sets analysed by independent samples t-test, one way ANOVA and correlation analyses. The results showed that communication skills of the student tennis players were higher and the empathy tendencies of the student tennis players were lower according to relevant literature. Communication skills and empathy tendencies of the student tennis players were not statically significant according to ages, genders and departments of them. The correlation between The communication skills and empathy tendencies of the student tennis players were positive and statically significant.

Key words: Student, tennis, communication, empathy.

1. Giriş

Spor, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmanın temel unsuru olan insanın beden ve ruh sağlığını geliştirmek, kişiliğin oluşumunu, karakter özelliklerinin gelişimini sağlamak, kişinin mücadele gücünü arttırmak yanında belirli kurallara göre, rekabet ölçüleri içerisinde mücadele etme, heyecan duyma, yarışmada üstün gelme amacıyla yapılan faaliyetlerdir (Yetim, 2000).

Sosyal bir varlık olan insan her zaman isteyerek ya da istemeyerek çevresiyle iletişim kurmak durumundadır. Empati özellikle iletişim alanında kullanılan bir kavramdır. Kişilerin günlük yaşamlarında oldukça büyük bir öneme sahip olan empati, özellikle sportif anlamda antrenörden sporcuya hatta seyircilerin birbirleriyle kurdukları ve paylaşımların yaşandığı bir iletişim türüdür.

Spor ortamında ve özellikle spor karşılaşmaları sırasında, oyuncuların empatik özelliklerinin spor başarısında etkili olacağı akla uygun bir yaklaşımdır. Spor karşılaşmalarında, oyuncunun kendi takım arkadaşlarına, antrenörüne ve rakip oyunculara ilişkin empatik becerisini kullanması; onların nasıl davranacağını tahmin etmesinde, takım ruhunun oluşmasında ve buna bağlı olarak da takım başarısında önemli bir faktör olabilir (Erkuş ve Yakupoğlu, 2001).

Rogers (1959) empatiyi, insanların ne duyduğunu ve ne yaptığını onların açısından anlamak, onların özel dünyalarına girmek ve bunu, onların gördüğü gibi kavramak şeklinde tanımlarken (Akt: Ünal, 1972) Kasatura (1998) ise empati yerine “duygudaşlık” terimini kullanmış ve empatiyi; başkalarının duygularını anlayarak, kendimizi onun yerine koyma yeteneği şeklinde tanım yapmıştır. Empati; başkasının gözüyle görebilmek başkasının kulakları ile duyabilmek, başkasının kalbiyle hissedebilmektir (Adler, 1913).

Dökmen (2008) empatinin kurulabilmesinin ancak; bir kişinin kendisini karşısındaki kişinin yerine koyarak olaylara onun bakış açısıyla bakması ve o kişinin duygularını, düşüncelerini doğru olarak anlaşılmasıyla gerçekleşebileceğini belirtmiştir.

Karşımızdaki kişinin rolüne girerek empati kurduğumuz zaman, o kişinin rolünde kısa bir süre kalmalı ve daha sonra bu rolden çıkarak kendi yerimize geçebilmeliyiz. Aksi takdirde empati kurmuş sayılmayız. Karşımızdaki ile özdeşim kurmak(özdeşleşme) veya ona sempati duymak farklı şeylerdir. Empati kurmuş sayılmamız için karşımızdaki kişinin duygularını ve düşüncelerini doğru olarak anlamamız gerekmektedir. Karşımızdakinin yalnızca duygularını anlamış olmak hiçbir zaman yeterli değildir (Guttman, 2001).

Empati kurabilme yeteneğine sahip olan kişiler, empati kuramayanlara göre arkadaşlık ilişkileri geliştirmede daha başarılı olurlar, diğer insanlarla iyi geçinirler, daha az kavga ederler ve daha fazla paylaşırlar. Empati kurmayan insanlar diğer insanların duygularına önem vermezler. Ayrıca empati geliştirmek agresif davranışların azalmasını sağlar (Özbek, 2002).

Dökmen (2008) empatiyi; empatik eğilim ve empatik beceri olmak üzere iki yönüyle ele almıştır. Empatik eğilim empatinin duygusal boyutunu oluşturmada ve bireyin günlük yaşamda empati kurma potansiyelidir. Bu, beceri sorunu olan bireylerin

duygularını anlayabilme ve bu bireylerin duygusal yaşantılarından etkilenme yeteneğini yani, o bireyin duygusal boyutta vekâleten yerini alabilme yatkınlığını ifade ederken, (Akkoyun, 1987). Empatik beceri ise bireyin empati kurabilme durumunu gösterirken, daha çok diğer kişinin duygusunun anlaşıldığının ve hissedildiğinin karşındaki kişiye aktarılması ve hissettirilmesi ile ilgilidir (Kaya ve Siyez, 2010; Dökmen, 2008).

İletişim ise; birbirlerine ortamdaki nesnelere, olaylar, olgularla ilgili değişimleri haber veren, bunlara ilişkin bilgilerini birbirine aktaran, aynı olgular, nesnelere, sorunlar karşısında benzer yaşam deneyimlerinden kaynaklanan, benzer duygular taşıyıp, bunları birbirine ifade eden insanların oluşturduğu topluluk ya da toplum yaşamı içinde gerçekleştirilen tutum, yargı, düşünce ve duygu bildirimleridir (Oskay, 2004).

Ekinci (2006:1) iletişimi; bilgi, veri, fikir, düşünce, algı, anlayış, sezgi, arzu, istek ve duyguların bir kişiden diğerine aktarılarak karşılıklı etkileşimin sağlanması süreci olarak tanımlanmaktadır.

İletişim, katılanların, bilgi üreterek birbirlerine ilettiklerini ve bu iletileni anlamaya, yorumlamaya çalıştıkları, aynı zamanda kaynak ile alıcı arasında kanal yoluyla gerçekleşen bir süreçtir (Dökmen, 2008 ve Köknel,1986:45).

İletişimin genel olarak varlığından söz edebilmek için en az iki birimin mevcut olması gerekmektedir. Buna göre; kaynak, kod, kanal, mesaj, hedef, kitle ve geribildirimden oluşan iletişim sürecinin temel unsurlarından ikisinin yani, kaynak ve alıcı olarak ifade edilen hedef kitlenin bulunması zorunludur. İkinci olarak ise, iletişime taraf olan birimler arasında bir ortaklık kurulması şartı bulunmaktadır (Işık, 2000).

İletişim üzerine yapılan çalışmalar, iletişimin üç temel özelliğinin olduğunu ortaya koyar. Bunlardan ilki iletişim etkinliğinin insanları gerektirmesidir. İkinci olarak iletişim, paylaşmayı gerekli kılar; yani iletişimde gönderici ve alıcı, mesajın ortak bir anlamı üzerinde anlaşmalıdır. Son olarak, iletişim semboliktir. Semboller; jestler, mimikler, sesler, harfler, rakamlar ve sözcüklerdir. Alıcı ve gönderici mesaja aynı anlamı verdikleri zaman, tam olarak iletişim ortaya çıkar (Tutar, Yılmaz, Erdönmez:2003:9)

İletişim kanallarını kapalı tutan bireyin öğrenme düzeyinin düşeceği, iletişim becerisi gelişmiş bireyin de daha çabuk öğreneceği varsayılabilir (Akoğuz, 2002). Etkili iletişim becerileri, her türlü insan ilişkisinde ve her türlü meslek alanında ilişkileri kolaylaştırıcı olabilmektedir (Korkut, 2005:143).

Bunun yanında iyi bir iletişimin yolu ise, insanı anlamaktan, beklentilerini karşılayabilmekten ve empati kurmaktan geçmektedir (Kılıç, 2005).

Her tür meslekte çalışan bireylerin iletişim becerilerine sahip olması, insan ilişkilerindeki iletişim sürecini daha sağlıklı kılacaktır. Fakat insan ilişkilerinin yoğun olduğu meslek gruplarında bu becerilerin bilinmesi gerekliliği kaçınılmazdır. Beden eğitimi ve spor organizasyonlarında görev yapan beden eğitimi öğretmenleri, antrenörler ve spor yöneticilerinin bu becerilere sahip olması bu bakımdan önemlidir. Ayrıca doğasında hareket etmek ve bu yolla iletişim kurmak olan insanın, hareket etme yetisinin iyi beden eğitimi programları ve spor organizasyonlarıyla şekillendirilmesi kişilerarası ilişkilerin sağlıklı ve sürekli olmasını sağlayabilir (Tepeköylü, 2007).

İnsanlar materyal ve düşünsel yaşamlarını her gün sürdürmek için birbirleriyle sosyal ilişkiye girerler. Bu ilişkiyi gerçekleştirmek ancak iletişimle mümkündür. İletişimde önemli olan ne söylediğiniz değil, nasıl söylediğinizdir. Kulüp içerisinde sporcularımızla yada özel hayatımızdaki kişilerle iletişim kurarken tarzımız, kullandığımız kelimeler ve cümleler karşımızdaki kişi üzerinde farklı etkiler yaratır (Yetim ve Cengiz, 2010).

2. Yöntem

Araştırmaya Türkiye Üniversite Sporları Federasyonu'nun 2013-2014 Öğretim yılında Antalya' da düzenlediği Süper Lig ve 1.Lig tenis takım müsabakalarına katılan ve çeşitli üniversitelerde öğrenim gören 115 öğrenci-sporcu (68 erkek, 47 kadın) katılmıştır.

Araştırmada öğrenci-sporcuların iletişim becerilerini ve empatik eğilim düzeylerini ölçmek için, İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği (Korkut, 1996) ve Empatik Eğilim Ölçeği (Dökmen, 1988) kullanılmıştır. Ölçeklerin güvenilirliklerini ortaya koymak amacıyla yapılan güvenilirlik testleri sonucunda iletişim becerisi ölçeğinin Cronbach alfa değeri 0,784, empatik eğilim ölçeğinin Cronbach alfa değeri ise 0,816 olarak bulunmuştur. Buna göre ölçeklerin güvenilirliklerinin yüksek olduğu söylenebilir. Demografik özellikler ve kişisel bilgilerin yer aldığı değişkenlerle ilgili olarak da düzenlenen kişisel bilgi formundan yararlanılmıştır.

3. Bulgular

Tablo 1. Cinsiyete Göre Empatik Eğilim Ortalamaları Farklılığı

Empatik eğilim		N	Ortalama	t	p
Cinsiyet	Erkek	68	2,62	-,701	,485
	Kadın	47	2,56		

Tablo 2. Cinsiyete Göre İletişim Becerisi Ortalamaları Farklılığı

İletişim becerisi		N	Ortalama	t	p
Cinsiyet	Erkek	68	3,69	,793	,430
	Kadın	47	3,74		

Tablo 3. Bölümlere Göre Empatik Eğilim Ortalamaları Farklılığı

Empatik eğilim		N	Ortalama	t	p
Bölüm	BESYO	58	2,59	-,073	,942
	Diğer	57	2,60		

Tablo 4. Bölümlere Göre İletişim Becerisi Ortalamaları Farklılığı

İletişim becerisi		N	Ortalama	t	p
Bölüm	BESYO	58	3,71	-,163	,871
	Diğer	57	3,72		

Tablo 5. Yaş, Spor Yaşı, Empatik Eğilim ve İletişim Becerisi İlişkisi

	Yaş	Spor yaşı	Empatik Eğilim	İletişim Becerisi
Empatik Eğilim	,213	-,168	-	,299*
İletişim Becerisi	,030	,114	,299*	-

*P<,01

4. Tartışma ve Sonuç

Sporcu öğrencilerin iletişim düzeylerinin ortalamaları, cinsiyet değişkenine göre karşılaştırıldığında, aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$). Kılıçoğlu ve arkadaşlarının, Korkut' un, Bozkurt ve arkadaşlarının ve Tepeköylü' nün yaptıkları çalışmalarda iletişim becerilerinin cinsiyet değişkenin kız öğrenciler erkek öğrencilere göre anlamlı bir farklılığın olması yapılan bu çalışmayla paralellik göstermemektedir.

Empatik eğilimleri düzeylerinde ise ortalamalar cinsiyet değişkenine göre karşılaştırıldığında, aralarında yine istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$). Kılıçoğlu ve arkadaşlarının, Korkut' un, Bozkurt ve arkadaşlarının ve Tepeköylü' nün yaptıkları çalışmalarda iletişim becerilerinin cinsiyet değişkenin kız öğrenciler erkek öğrencilere göre anlamlı bir farklılığın olması yapılan bu çalışmayla paralellik göstermemektedir. Öztürk ve arkadaşlarının 2004'te hakem ve antrenörlerin empati becerileri üzerine yaptıkları çalışma ile Dorak ve Vurgun'un (2006) takım sporcuları üzerinde yaptıkları ve "Sporda Empati Ölçeği"ni (Erkuş ve Yakupoğlu, 2001) kullandıkları çalışmalarında ise yine çalışmamıza benzer sonuçlar çıkmamış, kadınların erkeklere göre daha yüksek empati becerisine sahip oldukları görülmüştür.

Aydın'ın (1996), Karakaya'nın (2001), Duru'nun (2002) ve Uygun'un (2006) yaptıkları çalışmalardan çıkan sonuçlarda ise; bayanların empatik becerilerinin erkeklerden daha gelişmiş olduğu görülmektedir. Yapılan bu çalışmalar çalışmamızla paralellik göstermezken, Kolayış ve Yiğiter (2010)' in çalışmasıyla paralellik göstermektedir. Dökmen, (2005:14–16) bu durumun yani kadınlarda empati becerilerinin, erkeklerin empatik becerisinden daha yüksek olmasını "kadın duyarlılığı" kavramıyla açıklamaktadır.

Çalışma kapsamına giren sporcu öğrencilerin yaşları ve spor yaşları ile empatik eğilim ve iletişim düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmazken, empatik eğilim ile iletişim becerileri ortalamaları arasında olumlu ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p>0.05$). Buna göre, yaş ve spor yaşı değişkenleri ile empatik eğilim ve iletişim becerileri arasında bir etkileşim olmadığı söylenebilir. Bayam ve ark.'nın tiyatro sanatçıları, psikiyatri dışı hekimler ve mühendislerin empatik beceri düzeyleri ile ilgili yaptıkları çalışmada, Aydın'ın empati kurma becerisini çeşitli değişkenler açısından incelediği çalışmada ve Sevimligül'ün hemşirelerin empatik eğilim ve beceri düzeylerini incelediği çalışmada, Ey ve ark.'nın hemşirelik öğrencilerinin empatik eğilim ve iletişim becerilerini inceledikleri çalışmada, Özcan (2012) hemşirelerin yaşı ile empatik eğilim ve empatik beceri düzeyleri isimli çalışma yapılan bu çalışma ile paralellik göstermiştir.

Sonuç olarak yapılan çalışmada, üniversite öğrencisi tenisçilerin empatik eğilim ve iletişim becerileri düzeyleri beklenilenin ve tartışma kısmında işlenen diğer çalışmaların aksine düşük çıkmış, cinsiyet ve eğitim gördükleri bölümlerin ortalamaları karşılaştırıldığında ise istatistiksel olarak anlamlılık ifade etmediği görülmüştür. Öğrenci-sporcuların yaşları, spor yaşları, empatik eğilimleri ve iletişim becerileri birbirleri ile ilişkilendirildiğinde ise empatik eğilimler ile iletişim becerileri arasında istatistiksel olarak anlamlı ve olumlu bir ilişkiye rastlanmıştır. Her ne kadar bu iki değişken düşük çıkmış olsa da birbiri ile olumlu bir ilişkide olması psiko-sosyal olarak gelişmiş olan bireyde bu değişkenin birbirini etkilediklerini göstermiştir. Empatik eğilim ile iletişim becerileri değişkenlerinin birbirlerini ne derecede etkiledikleri farklı çalışmalar ile aydınlatılabilir.

KAYNAKLAR

- Adler A.(1993). Psikolojik Aktivite, Çev: Belkıs Çorakçı, İstanbul: Say Yayınları.
- Akkoyun F.(1987). “Empatik Eğilim ve Ahlaki Yargı” Psikoloji Dergisi, C: 6, S: 21.
- Akoğuz M.(2002). İletişim Becerilerinin Geliştirilmesinde Yaratıcı Dramanın Etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Aydın A. (1996). Empatik Becerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bayam G, Simsek EU, Dilbaz N. (1995). Üç Farklı Meslek Grubunda Empatik Beceri Düzeylerinin Karşılaştırılması. Kriz Dergisi, 3(1-2): 182-184.
- Bozkurt N., Serin O. ve Emran B.(2003). İlköğretim Birinci Kademe Öğretmenlerinin Problem Çözme, İletişim Becerileri ve Denetim Odağı Düzeylerinin Karşılaştırmalı Olarak incelenmesi. 12. Eğitim Bilimleri Kongresi Bildirileri. 1373-1392, Antalya.
- Dorak, F., & Vurgun, N. (2006). Takım Sporları Açısından Empati Ve Takım Birlikteliği İlişkisi Spormetre Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi. IV (2), 73-77.
- Dökmen Ü. (2005). Küçük Şeyler, 3.Basım İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Dökmen Ü. (2008). İletişim Çatışmaları ve Empati. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Dökmen, Ü. (1988) “ Empatinin Yeni Bir Modele Dayanılarak Ölçülmesi ve Psikodrama ile Geliştirilmesi” Eğitim Bil. Fak. Dergisi, 21, 1-2, 155-190.
- Duru E. (2002). Öğretmen Adaylarının Empati-Yardım Etme Eğilimleri İlişkisi ve Yardım Etme Eğiliminin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Sayı:12, s. 21-36.
- Ekinci K.(2006). “Örgütsel İletişim ve Örgütsel Bağlılık Arasındaki İlişki”, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Erkuş A. ve Yakupoğlu S.(2001). Spor Ortamında Empati Ölçeği (Sem) Geliştirme Çalışması. Spor Bilimleri Dergisi Hacettepe J. Of Sport Sciences. 12 (1), 22 -31.

Guttman Herta A.(2001). Empathy In Families Of Women With Borderline Personality Disorder, Anorexia Nervosa, And A Control Group Family Process, Fall, 2000 Family Process, Inc. In Association.

Işık, M., (2000).İletişimden Kitle İletişimine. Konya: Mikro Yayınları.

Karakaya A. D. (2001). Akdeniz Üniversitesindeki Hemşirelik Öğrencilerinin Empati Becerileri. İstanbul Üniversitesi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul.

Kasatura İ.(1998). Okul Başarısından Hayat Başarısına Başarıyı Yaratan Yada Engelleyen Etmenler. İstanbul: Altın Kitapları.

Kaya A. ve Siyez, D.M. (2010). KA-Sİ Çocuk ve Ergenler İçin Empatik Eğilim Ölçeği: Geliştirilmesi Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. Eğitim ve Bilim, 35(156), 110-125.

Kılıç S.(2005). İstanbul'daki Okul Öncesi Öğretmenlerinin Empatik Beceri Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Kılıçoğlu G., Gedik H. Ve Akhan N.E.(2011). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi, 2nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications, Antalya.

Kolayış H. ve Yiğiter K. (2010). Kocaeli İlinde Görevli İlk ve Orta Öğretim Kurumlarında Çalışan Beden eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Empati Becerilerinin İncelenmesi. International Online Journal of Educational Sciences, 2(2), 562-578.

Korkut F.(1996). İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeğinin Geliştirilmesi: Güvenirlik ve Geçerlik Çalışmaları. Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 2(7), 18-23.

Korkut F.(2005). “Yetişkinlere Yönelik İletişim Becerileri Eğitimi”, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 28, 143.

Köknel Ö. (1986). İnsanı Anlamak. İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.

Mete EY, Orgun F. (2005). Öğrenci Hemşirelerin Empatik Eğilim ve Beceri Düzeylerinin İncelenmesi. 3. Uluslararası ve 10. Ulusal Hemşirelik Kongresi. İzmir. 7- 10 Eylül (109).

Oskay Ü. (2004). İletişimin ABC'si, İstanbul: Der Yayınları.

Özbek F.(2002). İşyeri İçerisindeki Sorunların Çözümünde Empatik Anlayış Geliştirmek, Doktora Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.

Özcan H.(2012). Hemşirelerin Empatik Eğilim ve Empatik Becerileri: Gümüşhane Örneği Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi, Gümüşhane.

Öztürk F. Ş., Koparan N. H., Efe M., ve Özkaya G. (2004). Antrenör ve Hakemlerin Empati Durumlarının Araştırılması. Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 1(1) 19-25.

Sevimligül A. (2002). Hemşirelerin Empatik Eğilim ve Empatik Beceri Düzeylerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Sivas.

Tepeköylü Ö.(2007). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu (BESYO) Öğrencilerinin İletişim Becerisi Algılarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Manisa.

Tutar H.,Yılmaz M.K. ve Erdönmez C.(2003). Genel ve Teknik İletişim. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Uygun E. (2006). Psikiyatri servisinde çalışan hemşirelerin empati beceri düzeylerinin belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul.

Ünal C.(1972). İnsanları Anlama Kabiliyeti. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 5(3-4).

Yetim A.(2000) Sosyoloji ve Spor. Ankara: Topkar Matbaacılık.

Yetim, A., Cengiz, R., (2010). İletişim ve Spor, Berikan Yayınevi Ankara s.13